

1. Melléklet

Azonosító:

Kedves Kötöltő!

Kérjük, tegyen egy X-t ahhoz a válasz-lehetőséghez, mely legjobban leírja, hogyan érezte magát az elmúlt 2 hét során.

Az elmúlt két hét során érezte-e magát vidámnak és jókedvűnek?	egyáltalán nem jellemző	alig jellemző	jellemző	teljesen jellemző
Az elmúlt két hét során érezte-e magát nyugodtnak és ellazultnak?				
Az elmúlt két hét során érezte-e magát aktívnak és élénknek?				
Az elmúlt két hét során érezte-e magát ébredéskor frissnek és élénknek?				
A napjai tele voltak az Ön számára érdekes dolgokkal?				

2. Melléklet: Minta az interjúk feldolgozására

PL01. (80 éves, férfi):

(Interjúfelvétel időpontja: Budapest, 2022. 04. 10.)

1. *Hogy jellemezné jelenlegi életét?*

Színtelen. Szürke. Nézem egész nap a tévét, de az élet nem itt van, hanem ott, a képernyő másik oldalán. (PR: -1)

2. *Mit szeret leginkább a jelenlegi életében?*

Hát semmit. A vásárlást. Akkor legalább látok embereket.

3. *Min változtatna a jelenlegi élethelyzetében?*

Semmin. Nem hiszem, hogy bármi változás hozna bármilyen igazi változást az életemben. (PR: -1)

4. *Mire emlékszik vissza legszívesebben az életében?*

A fiatalságomra, mondjuk úgy 25 éves koromig. Akkor hagytam abba a versenyszerű sportolást. (V: 1)

5. *Mai tudásával mit csinálna másképp az életében?*

Hát az alkoholt kivinném az életemből. Mondjuk abban az időben nagyon könnyű volt belecsúszni az alkoholizmusba, akkor mindenki ivott. Ezt úgy képzel el, hogy ha valaki jött munkamegbeszélésre a gyárba, akkor átmentünk inni a szemközti csehóba. Meg már általános iskolás koromban minden húsvétkor lerészegedtünk. Mindenki pálinkát adott nekünk. Anyám 3 éves koromban kiadott nevelőszülőkhöz, csak 7 évesen kerültem vissza. Nevelőapám is piás volt. (PR: -1)

6. *Milyen nehéz élethelyzeteket/kризiseket oldott meg sikeresen az élete során?*

Hát amikor kimentem Németországba dolgozni, az nagyon nehéz időszak volt, de jól helyt álltam. Jó volt a munka, meg meg is becsülték a munkámat. A végén már tanulóim is voltak, azt nagyon szerettem és büszke voltam magamra. (SM: 1; PS: 1)

7. *Miket tart/tartott a legfontosabb értéknek az életben?*

A munkát. (PS: 2)

8. *Milyen tevékenységeket végzett szívesen az élete során?*

A vetélkedőket nagyon szerettem, meg sikeresek is voltunk! Így jutottam ki Leningrádba (*ma Szentpétervár*), tudod, ilyen jutalomút volt. Elmentünk az Ermitázsba is. Borzasztó nagy az a múzeum, van vagy 150 szobája. Nem nagyok, de jó zegzugos az egész. Egyszer el is tévedtünk, de a haverom jól tudott oroszul és minden teremőrt megkérdezett, hogy nem látott-e erre egy magyar csoportot, aztán megtaláltuk a többieket. Volt idegenvezetőnk is, aki az egyik képnél megkérdezte, hogy milyen furcsaságot látunk a képen. Egy középkori lovag volt a képen, valami lándzsa volt az egyik kezében, a másik lógott. Mindenki nézett, nagy volt a csönd, aztán én jelentkeztem, hogy mind a két kesztyű jobbkezes, az is ami a kezén van, meg az is, ami a földön van. Na ilyenek voltak. (PS: 1; TK: 1)

9. *Milyen tevékenységeket végzett pusztán kötelességből az élete során?*

A katonaságot. Azt nagyon utáltam.

PL02. (74 éves, nő):

(Interjúfelvétel időpontja: Budapest, 2022. 04. 11.)

1. *Hogy jellemezné jelenlegi életét?*

Nagyon fáradt vagyok. Állandóan fáradt vagyok. Teljesen túlhajtom magam, pontosabban túlvállalom magam. Nem tudok aludni se. Szeretem a szabadságomat, hogy azt csináljak, amit akarok. Mondjuk elindulni mindig nehéz, nyűg a készülődés, a fürdés, hogy megcsináljam a hajam, de amikor ott vagyok, akkor már jó. Most már nincsenek kötelességeim, így van időm egy csomó dologra, mert nagyon sok minden érdekel, csak most meg már fizikailag nem bírom (V: 1; PR: -1)

2. *Mit szeret leginkább a jelenlegi életében?*

Hogy van időm, pénzem és lehetőségem a kultúrára. (PS: 1)

3. Min változtatna a jelenlegi élethelyzetében?

Meg kellene tanulnom nemet mondani. Elvállaltam például, hogy segítek egy idős nőnek. 90 éves az aranyom. Mindig tortákat süt nekem, hogy meghálálja a segítségem, ami nekem nagy teher, mert még át is kell érte menni, amihez semmi kedvem, de ő csak erőszakoskodik, hogy mikor jössz már, mikor jössz már, és nem érti meg, hogy én nem a sütiért segítek neki. Szóval volt ez az öreglány, aztán most már öt van. Egyszerűen nem tudok nemet mondani, mert nagyon sajnálom őket, hogy milyen magányosak és dolgozik bennem a kötelességtudat, hogy kötelességem nekik segíteni. (PS: 1; TK: 1)

4. Mire emlékszik vissza legszívesebben az életében?

Engem 7 éves koromig a nagyszüleim neveltek. Nincsen nagyon sok emlékem, vagyis inkább semmilyen emlékem nincsen. Na jó, van ilyen emlékem, hogy iszom a kakaót, de a nagyanyám arcát nem tudom felidézni, az életünkre se emlékszem, de a nagymama szeretetére igen. Nagyon kényeztettek. A szüleim feljöttek Pestre dolgozni a három testvéremmel, de engem ott hagytak, engem nem engedett a nagymamám, mert tudod, szegénység volt, meg jegyrendszer. Mondjuk ez engem akkor nem zavart, mert mindenki így élt, mindenki szegény volt. Aztán 56-ban rákos lett a nagymama és meghalt. Tudom, hogy ez tavasszal volt, mert lerúgtam a tulipánok fejét amikor a temetése volt, meg orgona is volt. Ez nagy törés volt az életemben, hogy fel kellett jönnöm Pestre a szüleimhez. Pesten nagyon jó volt a rádió énekkarában énekelni, meg a fellépések. Ott jól meg lehetett tanulni a fegyelmet. Ha valaki nem figyelt vagy hibázott, már penderítették is ki. (PR: -1; TK: 1; PS: 1)

5. Mai tudásával mit csinálna másképp az életében?

Hát semmit, vagy mondhatnám azt, hogy el kellett volna hagynom a férjemet, de nem tudtam volna megcsinálni, hát a gyerekem apja. Lelkiismeretfurdalásom lett volna. Ezt a lakást az ő öröksége miatt kaptuk minőségi cserébe, hát el tudod képzelni, hogy innen én őt kirakom? Meg nélkülem elzüllött volna, azt nem tudtam volna elviselni. Ha nem ivott, akkor rendes ember volt, csak nagyon megbízhatatlan. Én nagyon céltudatos voltam, lehet, hogy mellettem nehéz volt igazi férfinak lennie, de hát hogy bíztam volna meg benne, amikor a csekkeket odaadtam neki a pénzzel, aztán a csekkek eltűntek, ő meg elitta a pénzt. Pedig én soha nem dörgöltem az orra alá, hogy többet keresek nála meg ilyesmi. Vagy elfelejtett elmenni a gyerekért az óvodába. Mindent előre átbeszéltünk, leegyeztettünk, aztán nem az történt. Mondtam neki, hogy értekezlet lesz, későn jövök haza. Aztán mégis felpattantam az értekezlet közepén, a főnököm

átdöfött a tekintetével, de én mentem, hogy a gyereket kiemeljem mellőle a kocsmából. (PS: 1; PR: -1)

6. *Milyen nehéz élethelyzeteket/kризiseket oldott meg sikeresen az élete során?*

Hát a munkában volt ilyen. Üzemvezető voltam egy hadigyárban, nagyon komoly munka volt. Az összes harci gépre mi csináltuk a műszerfalra az előlapot. Aztán a rendszerváltás után egyre kevesebb munkánk volt, sorra zártak be a hadigyárak, nálunk is állandó leépítések voltak. Én pedig mondtam a munkásaimnak, hogy hetente 2 embert fogok elbocsátani, nem kell bejárni dolgozniuk, menjenek és keressenek munkát. Azt is mondtam, hogy ha kiderül, hogy nem dolgoznak, akkor én tartom a hátam, vállalom a felelősséget. És soha nem buktunk le, nem tudom, hogy mi lett volna, ha lebukunk. Mindenki el tudott helyezkedni végül, erre nagyon büszke vagyok. (TK: 1; PS: 1)

Meg az is nagyon jó volt, hogy tudtam ápolni a szüleimet. Az egy nagyon nehéz élethelyzet volt, 4-5 évről beszélünk, de én pont akkor el tudtam menni 4 órába dolgozni, csak annyit kerestem, ami a rezsire volt elég. (SM: 1)

7. *Miket tart/tartott a legfontosabb értéknek az életben?*

A segítés. A másokon segítséget tartottam mindig is a legfontosabbnak, most is. (PS: 1)

8. *Milyen tevékenységeket végzett szívesen az élete során?*

Az önkénteskedést, az éneklést és nagyon szerettem mindig a vetélkedőket. Nagyon sokszor nyertünk. (TK: 1; PS: 1; V: 1)

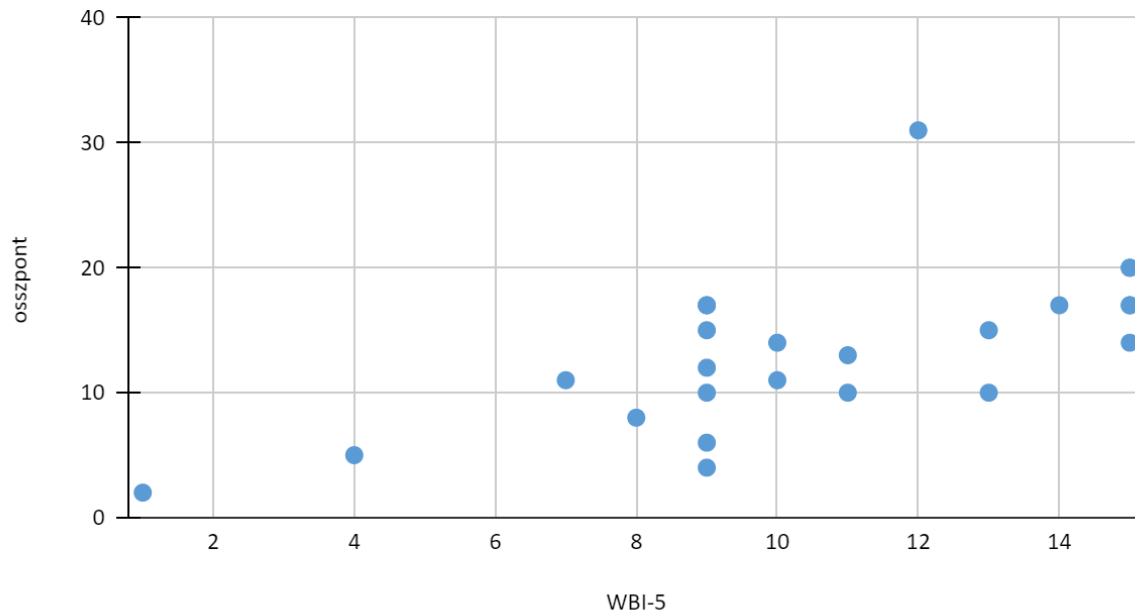
9. *Milyen tevékenységeket végzett pusztán kötelességből az élete során?*

A munkámat az életem végén. A rendszerváltás után még évekig nem tudtam elmenni nyugdíjba és borzalmas munkáim voltak. Hol az emberek voltak szörnyűek, hol a munka. Én egész életemben vezető voltam, borzasztóan jól kerestem, akkor meg minden munka a rangomon alul volt. Fölvettek például egy bankba könyvelőnek úgy, hogy én nem is voltam könyvelő. Mondták, hogy nem baj, majd beletanulok, a számítógépet tudtam használni, majd segítenek. De aztán ők se tudták mit kell csinálni, nem segítettek. Nagyon stresszes volt. (PR: -1)

3. Melléklet: A statisztikai outputok

Az időskori pszichés jóllét és az életút összefüggései

összpont vs. WBI-5

Interrater reliabilitás:

Rater Agreement

Cohen's Weighted kappa

Ratings	Weighted kappa	SE	95% CI	
			Lower	Upper
Average kappa	0.893			
összpont - IRosszpont	0.893	0.311	0.282	1.000

Note. 19 subjects/items and 2 raters/measurements. Confidence intervals are asymptotic.

Az időskori pszichés jóllét és az életút összefüggései

Pearson's Correlations

Variable		WBI-5	összpont
1. WBI-5	Pearson's r	—	
	p-value	—	
2. összpont	Pearson's r	0.635	—
	p-value	< .001	—

A krízissel való sikeres vagy sikertelen megküzdés hatása az időskori pszichés jóllétre

Kruskal-Wallis Test

Kruskal-Wallis Test

Factor	Statistic	df	p
krízis	8.628	2	0.013

Post Hoc Tests

Dunn

Dunn's Post Hoc Comparisons - krízis

Comparison	z	W _i	W _j	p	p _{bonf}	p _{holm}
krízissel sikertelen megküzdés - nem számol be krízisről	-1.333	8.000	12.500	0.183	0.548	0.215
krízissel sikertelen megküzdés - krízissel sikeres megküzdés	-2.937	8.000	18.286	0.003	0.010	0.010
nem számol be krízisről - krízissel sikeres megküzdés	-1.609	12.500	18.286	0.108	0.323	0.215

A társas kapcsolatok hatása az időskori pszichés jóllétre

Pearson's Correlations

Variable		WBI-5	társaskapcs
1. WBI-5	Pearson's r	—	
	p-value	—	
	Upper 95% CI	—	
	Lower 95% CI	—	
2. társaskapcs	Pearson's r	0.334	—
	p-value	0.055	—
	Upper 95% CI	1.000	—
	Lower 95% CI	-0.012	—

Note. All tests one-tailed, for positive correlation.